

Vergadering van 7 september 2022

////////////////////////////////////

De vertegenwoordigers van de auditautoriteit

- ° De heer Tony Mortier
- ° Mevrouw An Beirnaert

De vertegenwoordiger van het Europees Sociaal Fonds

- ° De heer Stefaan Ryckewaert

VERONTSCHULDIGD :

De vertegenwoordigers van de GTI's en vertegenwoordigers van de provincies

- ° De heer Mathias De Clercq, vice-voorzitter GTI stedelijke ontwikkeling

De vertegenwoordiger van de Certificeringsautoriteit

- ° Mevrouw Marleen Switsers

De vertegenwoordigers van de sociale partners

- ° De heer Peter Hertog, vertegenwoordiger ABVV

De vertegenwoordiger van VLAIO

- ° De heer Mark Andries, administrateur-generaal VLAIO
-

1. Verwelkoming en inleiding

De heer Hendriks opent als voorzitter de vergadering en stelt dat dit Monitoringscomité (MC) EFRO Vlaanderen verantwoordelijk is voor de opvolging van 2 programma's, zowel programma 2014-2020 als programma 2021-2027. Vooraleer te starten wordt uittredend voorzitter Bart Dewandeleer bedankt. De voorzitter is erg tevreden dat de heer Dewandeleer met zijn opgebouwde expertise aan boord blijft van dit MC.

De verschillende leden van het MC stellen zichzelf voor.

De voorzitter geeft mee dat door de vertragingen bij de opmaak van het Partnerschapsakkoord (PA), onder leiding van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het Operationeel Programma (OP) op dit moment nog ter goedkeuring voorligt bij de Europese Commissie. Het vorige Comité achtte het tijdens haar vergadering van 18 mei 2022 wenselijk om het lanceringsevent en de openstelling van de eerste oproepen toch op 14 september in te plannen, gezien we werken met een procedure van vooraanmelding. Formeel betekent dit dat we vandaag voor programma EFRO Vlaanderen 2021-2027 belangrijke contouren afspreken die we – eens het OP goedgekeurd werd – dienen te herbevestigen.

2. Goedkeuring verslag Comité van 18 mei 2022

Er zijn geen opmerkingen bij het verslag. Het verslag kan worden goedgekeurd.

3. Voortgang programma 2014-2020

De heer Borremans overloopt de financiële stand van zaken van het programma. Er werd reeds 102,6% vastgelegd in 291 projecten, inclusief de React-EU-projecten voor 32 miljoen euro.

Het programma kent een vlotte voortgang. Door vrijval bij projecten evolueert het programma van de doorgevoerde overcommitting van 105% opnieuw richting 100%. De Beheersautoriteit (BA) volgt deze evolutie van nabij op.

72% in het reguliere onderdeel van het programma, exclusief React-EU, is reeds betaald. Er zijn weinig onderlinge verschillen tussen prioriteiten en GTI's. In prioriteit 4, duurzame stedelijke ontwikkeling, ligt het betalingsniveau met 54% aan de lage kant, maar ook hier worden geen grote problemen verwacht inzake tijdige uitvoering van de projecten.

4. Toelichting EFRO-programma 2021-2027

De heer Borremans geeft aan de hand van een presentatie een overzicht van de totstandkoming en inhoud van het nieuwe programma.

De heer Van Raek schetst de situatie in België: het PA is ingediend. De observatiebrief met opmerkingen vanuit de Europese Commissie (EC) zal eerstdaags bezorgd worden aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Er zullen een aantal bemerkingen worden gemaakt, maar er zijn geen grote problemen vastgesteld. Na de eventuele aanpassingen kan een goedkeuring snel volgen. De OP's van Vlaanderen en Wallonië werden ingediend. Goedkeuring van de OP's kan pas na goedkeuring van het PA. De observatiebrief voor het OP is bezorgd aan Vlaanderen. Deze wordt geanalyseerd voor feedback richting de EC. Aangezien het OP nog niet goedgekeurd is, is dit MC officieus. Een eerste, officiële MC kan dan volgen na de goedkeuring van het OP.

De heer Van Raek geeft aan dat de categorisering van Limburg als transitieregio in plaats van meer ontwikkelde regio het gevolg is van een aanpassing van de statistische berekening om regio's in te delen. Hij besluit door mee te geven dat het Vlaamse OP tegemoet komt aan de verplichte thematische concentratie op BD1 Slim Europa en BD2 Groen Europa.

De heer De Waele vraagt waarom het budget van de Technische Bijstand enkel uit het generieke budget komt en niet per GTI wordt verrekend. Hij stelt tevens de vraag om personeelskosten subsidiabel te beschouwen bij de te lanceren oproepen indien dit kan volgens de te hanteren staatssteunregels.

De Beheersautoriteit antwoordt dat het budget Technische Bijstand wordt vastgelegd vanuit het generieke luik. Dit is overeenkomstig de voorbije programmaperiode. Personeelskosten en werkingskosten zullen als subsidiabel worden beschouwd. Deze dienen evenwel beperkt in omvang te zijn aangezien de oproepen gericht zijn naar investeringsprojecten.

De heer de Bethune vraagt aan de Beheersautoriteit om de mogelijkheden te onderzoeken inzake flexibiliteit bij het verschuiven van middelen, o.a. gelet op de inflatie. Er zou nood kunnen zijn aan een soort flexibiliteitsbudget dat toegevoegd kan worden, indien nodig.

De Beheersautoriteit deelt de bezorgdheid en geeft aan dat dit naast de personeelskost onder meer ook bij infrastructuurprojecten, waar de bouwmaterialen eveneens sterk in prijs gestegen zijn, kan voorkomen. Dit is een algemene problematiek van projectwerking, waar vandaag geen pasklaar antwoord op is. Het programma voorziet echter wel in flexibiliteitsregels (vb. verschuivingen in budgetten tussen kostenposten, ...), waardoor dit deels opgevangen wordt.

5. Goedkeuring reglement van orde

De heer De Waele geeft aan dat in artikel 4 van het reglement soms sprake is van werkdagen en soms van dagen. Bij de taken voor het MC is de goedkeuring voor het jaarverslag weggevallen ten opzichte van de vorige programmaperiode. Hij vraagt eveneens verduidelijking wat de rol van het MC is bij een eventuele programmawijziging.

De Beheersautoriteit verduidelijkt dat dit weldegelijk werkdagen betreffen. Dit zal worden aangepast. Voor de programmaperiode 2021-2027 zijn de verplichte jaarverslagen voor de EC weggevalen. In plaats daarvan dient een aantal keer per jaar (financiële) data doorgestuurd te worden naar de EC. Uiteraard zal de BA aan het MC inhoudelijk en financieel blijven rapporteren tijdens de vergaderingen. De BA bevestigt dat het MC bevoegd is voor de goedkeuringen van eventuele programmawijzigingen.

6. Goedkeuring projectoproep- en selectieprocedure

De heer De Gendt licht de oproep- en selectieprocedure toe aan de hand van een presentatie.

Schriftelijk werden 2 vragen ontvangen van de heer De Clercq met betrekking tot de werking van de GTI's.

“Bij punt 7 ‘geïntegreerde territoriale investeringen – GTI’ van de procedure staat aangegeven dat de invulling van de GTI's in principe zal gebeuren via specifieke projectoproepen (al kan dit eventueel ook als onderdeel van de algemene projectoproepen voor geheel Vlaanderen). Dit laatst valt volgens ons moeilijk te rijmen met het gegeven dat enerzijds de GTI oproepen geïnitieerd worden door de GTI stuurgroep, dus in nauwe betrokkenheid, weliswaar in afstemming met de beheersautoriteit, terwijl anderzijds de algemene oproepen behandeld worden zonder betrokkenheid van de GTI stuurgroep. Het lijkt ons dan ook in de procedure zoals deze nu voorligt, niet helder hoe die beslissing zal gebeuren én via welke weg de GTI stuurgroep zal geconsulteerd worden wanneer subsidieaanvragen, onder de algemene projectoproepen, toch beschouwd zullen worden als onderdeel van de desbetreffende GTI. Om misverstanden hieromtrent te vermijden, lijkt het ons aangewezen dat dit verduidelijkt wordt in de oproep- en selectieprocedure.

Onder datzelfde punt 7 wensen we ook verduidelijkt te krijgen op welke manier én volgens welke criteria de GTI stuurgroep de subsidieaanvragen die voorliggen, moet valideren. Uit het document kunnen we afleiden dat er in het aanvraagformulier geen specifieke vraag is waarin promotoren moeten aangeven hoe de subsidieaanvraag past binnen de GTI strategie. De procedure beschrijft dat de GTI stuurgroep zal moeten valideren, nadat de beoordeling werd uitgevoerd door de beheersautoriteit aan de hand van het beoordelingsformulier dat ons werd bezorgd. Echter, in de procedure is het onduidelijk in welke mate de validatie door de stuurgroep nog kan doorwegen in de toegekende score van de beheersautoriteit en of de score van de strategische beoordeling dus nog kan bijgesteld worden na overleg met de GTI stuurgroep. Het is ook niet duidelijk waarom de fit met de GTI strategie geen expliciet onderdeel is van het beoordelingsformulier. Wij zijn immers van oordeel dat het opnemen van een dergelijk criterium in het beoordelingsformulier zal leiden tot een transparanter advies van de GTI stuurgroep op de te valideren voorstellen.”

Mevrouw Helsen verwelkomt de extra aandacht voor de strategische beoordeling en vraagt dat projecten een uitgebreide motivatie krijgen in geval van goed- of afkeuring. Ze is geen vragende partij voor een veralgemening van de mogelijkheid om projecten toe te wijzen aan een GTI vanuit een algemene oproep. Wanneer dit het geval is, dient dit in nauwe samenspraak met de stuurgroep van de GTI te gebeuren. Ze vraagt of de beoordeling over de inpassing binnen de GTI-strategie sneller in het proces kan, zonder dat eerst de volledige selectieprocedure doorlopen moet worden.

De heer Bamps sluit zich aan bij de opmerkingen van mevrouw Helsen en stelt dat de goedkeuring van de projectoproepen door de GTI-stuurgroep momenteel ontbreekt. Hij vraagt naar de status van de validatiestap van de GTI-stuurgroep van de afzonderlijke projecten en de mogelijkheid om dit eventueel vroeger in het selectieproces, bijvoorbeeld bij de vooraanmeldingen, te houden. Hij vraagt eveneens verduidelijking of de projecten individueel worden getoetst aan de selectiecriteria of dat deze tegen elkaar worden afgewogen.

De BA verduidelijkt dat de invulling van GTI's als onderdeel van de algemene projectoproepen voor geheel Vlaanderen ook reeds in de programmaperiode 2014-2020 werd opgenomen als mogelijkheid. Dit geeft extra flexibiliteit waar nodig. Het is de taak van de stuurgroep om de inpasbaarheid van het project in de GTI-strategie

na te gaan en te beoordelen, dit staat los van het beoordelingsformulier dat door de BA gehanteerd wordt in de eerste screening van ingediende projectvoorstellen. De BA stelt dat een project enkel kan worden toegewezen aan een GTI (ook uit een eventuele algemene oproep) na uitdrukkelijke validatie hiervan door de stuurgroep van deze GTI. Indien de stuurgroep een project niet valideert zal dit ook niet weerhouden worden.

Dit komt overeen met de huidige werkwijze. De BA wijst op de gezamenlijke voorbereiding van de oproepen door de stuurgroep en de BA binnen de GTI's. Indien wenselijk zal dit extra benadrukt worden in de voorliggende documenten. Om de selectieprocedure niet te verzwaren en de strakke timing van selectie te waarborgen, wordt voorgesteld om de validatie van de GTI-stuurgroep inzake de inpasbaarheid van het project in de GTI-strategie en terugkoppeling door de BA van de doorlopen selectieprocedure in 1 vergadering te behandelen. Dit was in de loop van de programmaperiode 2014-2020 ook gangbaar geworden.

De BA geeft aan dat de projecten individueel gescoord worden. De geslaagde projecten worden uiteindelijk gerangschikt ten opzichte van de beschikbare enveloppe. In functie van de kwaliteit van de ingediende projecten is het echter mogelijk dat de projectenenvolpe wordt opgetrokken. Uiteraard dienen de engagementen voor toekomstige oproepronpes in acht worden genomen.

De BA concludeert hierover:

- De projecten ingediend binnen algemene oproepen worden, vooraleer goedgekeurd, steeds beoordeeld op hun strategisch belang en wel door de GTI Stuurgroep, aan de hand van hun startnota, vooraleer deze zouden worden toegewezen aan de GTI. Dit is steeds in samenspraak met de GTI Stuurgroep;
- De projecten worden individueel gescoord en gerangschikt ten opzichte van de beschikbare enveloppe;
- De documenten gebruikt voor de oproep- en selectieprocedure worden verduidelijkt m.b.t. vorige bullets.

De heer Scherlippens vraagt aandacht dat alle relevante beleidsdomeinen betrokken worden bij de Technische Werkgroep. De BA bevestigt dat dit vandaag ook al het geval is.

De heer de Bethune geeft mee dat de GTI-stuurgroep als taak heeft de GTI-oproepen goed te keuren en te garanderen dat deze in lijn zijn met de aangenomen startnota's. Hij bevestigt dat de beoordeling van alle projecten , GTI en generiek, een eerder technisch proces is, dat de stuurgroep hier kennis van neemt en op het einde van de rit de projecten valideert indien passend in de GTI-strategie.

De heer De Waele stelt dat projecten binnen een GTI-gebied bevoorreeeld worden op het vlak van timing, budget en eventuele herkansing en vraagt om te vermijden dat projecten van binnen een GTI-gebied te veel in de generieke oproepen indienen. Hij vraagt welke criteria gebruikt zullen worden om later eventueel thematische oproepen te lanceren en voldoende oog te hebben dat iedereen aan bod komt.

De heer De Vos verwelkomt de extra aandacht voor strategische beoordeling, maar vraagt zich af hoe dit verwerkt werd in het aanvraagformulier.

De heer Van den Stockt (BA) merkt op dat de oproepkalender en verplichte vooraanmelding verwelkomt worden. Dit zal zorgen voor extra voorspelbaarheid, transparantie en biedt meer mogelijkheden voor intensieve voorafgaandelijke begeleiding. De BA geeft tenslotte mee dat de voorliggende oproepen "programmabreed" uitgeschreven zijn.

7. Communicatie

De heer Rousseau overloopt de uitgevoerde communicatieacties sinds mei 2022. Hij blikkt vooruit naar het lanceringsevent van woensdag 14 september te Gent en de provinciale roadshows tijdens de eerste twee weken van oktober om het programma en de oproepen verder bekend te maken.

8. Datum volgende vergadering

Voorstel om in januari 2023 een volgende vergadering te houden. Een concrete datum zal gecommuniceerd worden.

9. Varia

De heer Bamps drukt zijn bezorgdheid uit ten aanzien van het voornemen van de BA om voornamelijk de algemene groepsvrijstellingsverordening te gebruiken. Dit betekent dat publieke steun veelal beperkt wordt tot 50%. Als de overige financiering privaat dient te zijn, zal dit voor veel projecten zeer moeilijk zijn, bijvoorbeeld zorgprojecten.

De heer de Bethune stelt aanvullend vast dat het programma gericht is op economische valorisatie, maar dat geen enkel bedrijf zal investeren indien de resultaten voor al zijn concurrenten beschikbaar zullen zijn. Hij vraagt de publieke steun zo hoog mogelijk te houden.

De heer Van den Stockt (BA) deelt de bezorgdheid, maar geeft mee dat er tegelijk binnen het wettelijk kader dient gewerkt te worden. Indien er mogelijkheden zijn, is de BA steeds bereid hiernaar te luisteren. Vaak is de conclusie echter dat er weinig of geen andere opties zijn.

De heer De Waele vraagt of de startnota's van de GTI's als bijlage toegevoegd kunnen worden aan het verslag. De voorzitter bevestigt dit voor zover de startnota's reeds goedgekeurd zijn door de respectievelijke stuurgroepen.